

A Budaörsi Latinovits Színház fenntarthatósági stratégiája

Bevezető

„Aggasztják vajon a színházat az olvadó jégsapkák, az ökológiai pusztítás, a globális felmelegedés, a biológiai sokféleség masszív csökkenése, az óceánok szennyezettsége, az egyre gyakoribb erdőtüzek és a szélsőséges időjárási jelenségek?”

(részlet Theodoros Terzopoulos színházi világnapi üzenetéből 2025 márciusában
forrás: <https://latinovitsszinhaz.eu/>)

A színház évezredek óta a közösség egyik kiemelt tere. Fórum és agóra, a katarzis és szórakozás, a történetmesélés és a társadalmi reflexió központja. Bár hősei és történetei gyakran régmúlt korokat idéznek, vagy a képzelet világából érkeznek, maga az előadás mindig a jelenhez szól. A színház a mulandóság művészet, amely a jelen eszközeivel, a jelen nézőihez beszél – a kor égető kérdéseiről.

Ezért megkerülhetetlen, hogy szó essen a fenntarthatóságról is – korunk egyik legkomplexebb, legtöbbet tárgyalt, ugyanakkor talán legkevésbé értett társadalmi ügyéről.

A színház, mint köz- és közösségi intézmény, különleges és hatékony szerepet vállalhat ebben a folyamatban. Hozzájárulhat a tudatosabb életvitel megismeréséhez, inspirációt nyújthat nézőinek, a város lakóinak, valamint munkatársainak is – mindezt egy olyan működési keret mentén, amely környezet-tudatos elveken és hatékony erőforrás-felhasználáson alapul. Ezen felül pedig egy olyan munkahely, amely második otthonként, inspirációs közegként él a munkatársai fejében, bizonyíthatóan pozitívan befolyásolja a produktivitást is.

A fenntarthatóság nem csupán az energiahatékonyságról vagy a hulladékgazdálkodásról szól: a színházak mint közösségi terek kiválóan alkalmasak társadalmi érzékenyítésre, edukációra és párbeszédre is. A társulatok pedig – a figyelem középpontjában állva – előadásaikkal, hitvallásukkal és cselekedeteikkel erőteljes üzeneteket közvetíthetnek a közönség felé, és aktívan formálhatják a közgondolkodást.



**budaörsi
latinovits színház**

A fenntarthatósági elköteleződés háttere

A Budaörsi Latinovits Színház 2019-ben Magyarországon az elsők között jelezte szándékát és elköteleződését a fenntarthatóság iránt, közvetlenül a Jövő Nézőiért - Zöld Színház Projekt első felhívását követően. Az országos kezdeményezés céljai között szerepelt a szemléletformálás, a zöld programokban való aktív részvétel, az energiahatékonyság növelése, valamint a hulladékkezelés és üzemeltetés környezettudatos átalakítása. Emellett fontos célja a díszlet- és jelmezkészítés során az újrahasznosítás elősegítése, illetve a zöld szervezetekkel és fenntarthatósági elveket követő cégekkel való együttműködés is.

Ennek megfelelően az elmúlt öt évben több zöld kezdeményezés is megvalósult a BLSZ-ban, - amellyel az éves szinten több tízezret számláló közönsége is találkozhatott, - de ezek jellemzően eseti, kevésbé koordinált módon történtek. A most kidolgozott stratégia célja, hogy ezeket a törekvéseket egységes, átfogó irányba terelje.

Mivel a színház fenntartója az önkormányzat, különösen indokolt, hogy a BLSZ fenntarthatósági stratégiája illeszkedjen a város hivatalos klíma- és energiapolitikájához. A **SECAP** (Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv – Sustainable Energy and Climate Action Plan) egy olyan stratégiai dokumentum, amelyet az önkormányzatok dolgoznak ki annak érdekében, hogy csökkentsék az üvegházhatású gázok kibocsátását, növeljék az energiahatékonyságot, és felkészítsék a települést az éghajlatváltozás hatásaira. Budaörs önkormányzata is elkészítette 2020-ban **saját SECAP tervét**, amely számos, kulturális intézményekre is vonatkoztatható intézkedést tartalmaz. E stratégiai összhang nemcsak a támogatási lehetőségekhez való hozzáférést könnyítheti meg, hanem hosszú távon is fenntarthatóbb működést biztosíthat a színház számára.

Az alábbi dokumentumban foglalt fenntarthatósági stratégia tehát nem csupán a Budaörsi Latinovits Színház saját működését kívánja átalakítani, hanem egy szélesebb közösségi és intézményi párbeszéd részeként jött létre. A cél az, hogy a színház – progresszív szemléletének és társadalmi érzékenységének megfelelően – a hazai kulturális szférában az elsők között rendelkezzen aktuális, átfogó és hosszú távra szóló fenntarthatósági stratégiával.

Személyesen is különös jelentőséggel bír a számomra, hogy ehhez a munkához magam is hozzájárulhatok, hiszen korábban színészként itt dolgozó alkotóként van tapasztalatom a Latinovits Színház működését, próbafolyamatait illetően. Mindig is úgy tekintettem a BLSZ-ra, mint egy újító, nyitott szemléletű közösségre. Remélem, hogy ez a stratégia nemcsak irányt mutat, hanem jó példát is állít a teljes hazai kulturális szféra számára.

Papp Endre

*fenntarthatósági és kommunikációs szakember,
színművész*

Vezetői összefoglaló

A Budaörsi Latinovits Színház fenntarthatósági stratégiája átfogó szemlélet mentén került kialakításra, figyelembe véve a környezeti, társadalmi és intézményi szempontokat. A stratégia célja egy olyan működési modell megvalósítása, amely hosszú távon is biztosítja a színház energiatudatos, társadalmilag elkötelezett és felelősen irányított működését.

A stratégia külön figyelmet szentel az energiafelhasználás optimalizálásának és az energiafüggetlenségnek. Ide tartozik többek között a hőszivattyús rendszer kiépítése, a teljes körű hőszigetelés és a zöldfelületek és a megújuló energiaforrások bővítése. Kiemelten fontos, hogy a további fejlesztések, felújítások és az új épületrészek építése már ennek szellemében történjenek.

A társadalmi fenntarthatóság jegyében a dokumentum hangsúlyt fektet az esélyegyenlőség biztosítására, a társadalmi hozzáférés növelésére, valamint a színház etikai kódexének megfelelő működésre és a munkavállalók jóllétének támogatására. Differenciált jegyárak, akadálymentesített programok és mentális egészséget támogató kezdeményezések mind a közönség, mind a munkatársak szempontjából központi jelentőséggel bírnak. Emellett különös figyelmet kap a közösségi párbeszéd, a helyi partnerekkel való együttműködés és az edukáció – többek között fenntarthatósági témájú előadások, workshopok és közösségi programok formájában.

A fenntarthatóság szervezeti integrációját egy kijelölt felelős vagy munkacsoport biztosíthatja majd a jövőben. Az éves zöld célok és a folyamatos monitoring révén az intézmény működése folyamatosan visszacsatolható és fejleszhető. Kockázatkezelési szempontból a stratégia számol a klímaváltozás és társadalmi változások lehetséges hatásaival, és adaptív megoldásokat keres ezek kezelésére.

A fenntarthatósági törekvések kommunikációja a honlapon, digitális kijelzőkön, közösségi felületeken, valamint közönségkapcsolati csatornákon keresztül is zajlik majd, külön figyelmet szentelve a szemléletformálásnak. A stratégia részét képezi a fenntartható közlekedés, a zöld logisztika, valamint a felelős beszerzési irányelvek kialakítása is, a helyi, etikus és környezetbarát megoldások előtérbe helyezésével.

A fenntarthatósági stratégia illeszkedik a színház művészeti küldetéséhez, és a kulturális szerepvállalás új dimenzióját nyitja meg, amelyben a társadalmi érzékenyítés, a környezettudatosság és a közösségi cselekvés egyaránt hangsúlyt kap. A rendszeres értékelés lehetővé teszi a folyamatos fejlődést, biztosítva, hogy a stratégia nemcsak célkitűzés, hanem élő, működő gyakorlat is legyen a Budaörsi Latinovits Színházban.

Tartalomjegyzék

Bevezető	1
A fenntarthatósági elköteleződés háttere	2
Vezetői összefoglaló	3
Tartalomjegyzék	4
1. Energia- és erőforrás-hatékonyság	6
Energiafüggetlenség és a mélyfelújítások jelentősége	6
Jelenlegi helyzet és megvalósult fejlesztések	7
Fejlesztési lehetőségek, kihívások és javaslatok	8
Energiahatékonysági intézkedések összefoglalása	9
Rövid távon (0–2 év)	9
Középtávon (2–5 év)	9
Hosszú távon (5 év +)	9
Szinergiák az önkormányzati SECAP célkitűzésekkel	10
Magyarázó	10
2. Hulladékgyűjtés és anyaghasználat	11
Fenntartható hulladékgyűjtés szerepe a kulturális intézmények működésében	11
Jelenlegi helyzet és megvalósult gyakorlatok	12
Fejlesztési lehetőségek, kihívások és javaslatok	12
Hulladék- és anyaghasználati fejlesztések összefoglalása	13
Rövid távon (0–2 év)	13
Középtávon (2–5 év)	13
Hosszú távon (5 év +)	13
A Theatre Green Book döntési piramisa	14
3. Fenntartható közlekedés és mobilitás	15
A kulturális mobilitás ökológiai lábnyoma	15
Fejlesztési irányok és lehetőségek	15
Mobilitási fejlesztések összefoglalása	16
Rövid távon (0–2 év)	16
Középtávon (2–5 év)	16
Hosszú távon (5 év +)	16
Minta kérdőív a színház munkatársainak közlekedési szokásairól	17
4. Fenntartható beszerzési irányelvek	19
A beszerzés mint láthatatlan, de kulcsfontosságú eszköz a fenntarthatóság szolgálatában	19
Jelenlegi helyzet és kapcsolódó lehetőségek	19
Fejlesztési lehetőségek, célzott javaslatok	19
Fenntartható beszerzés – összefoglaló intézkedések	20
Rövid távon (0–2 év)	20
Középtávon (2–5 év)	20
Hosszú távon (5 év +)	21

5. Kommunikáció, közösségi és szemléletformáló programok	22
A szemléletformálás és társadalmi beágyazottság szerepe a kulturális fenntarthatóságban	22
Jelenlegi kezdeményezések és példamutató gyakorlatok	23
Fejlesztési lehetőségek – szemléletformálás, közösségi bevonás és társadalmi felelősségvállalás	23
Zöld kommunikáció és jelenlét	23
Természetközeli és biodiverzitást támogató elemek	24
Társadalmi érzékenyítés és inkluzivitás	24
Közösségi kapcsolatok, társadalmi párbeszéd	24
Művészi tartalommal közvetített társadalmi ügyek	24
Egészségtudatosság növelése	25
Közösségi és szemléletformáló intézkedések összefoglalása	25
Rövid távon (0–2 év)	25
Középtávon (2–5 év)	25
Hosszú távon (5 év +)	26
6. Monitoring és értékelés	27
A fenntarthatósági törekvések láthatóvá és mérhetővé tétele	27
Gyakorlati lépések és eszközök	27
Monitoring és értékelés – összefoglalva	28
Zárszó	29

1

Energia- és erőforrás-hatékonyság

Energiafüggetlenség és a mélyfelújítások jelentősége

A mai globális energiapolitikai környezetben a stabil, kiszámítható és fenntartható energiaellátás már nem csupán környezetvédelmi szempontból indokolt, hanem a működési biztonság és a költségvetési tervezhetőség alapfeltétele. A diplomáciai és háborús konfliktusok következtében egyre kiszámíthatatlanabbá váló energiapiac, a fosszilis energiahordozók drágulása és a nemzetközi ellátási láncok sebezhetősége különösen indokoltá teszi az energiafüggetlenségre való törekvést. A megújuló energia nemcsak zöldebb, hanem közvetlenül a felhasználási helyen termelhető, elkerülve az energia szállítása közben keletkező veszteségeket és a további üvegházhatású gázok szivárgását, mint például a metánkibocsátást. Az elmúlt években a megújuló energiaforrások nemcsak szélesebb körben váltak elérhetővé, hanem megbízhatóságuk és ár-érték arányuk is jelentősen javult (pl. napelem- és akkumulátorárak csökkenése, új generációs inverterek megjelenése).

Kiemelten fontos a mélyfelújítások szerepe, különösen Magyarországon, ahol ezek aránya továbbra is jelentősen elmarad a kívánatos szinttől. Ennek egyik fő oka az átfogó állami támogatási programok és ösztönzők hiánya. Egy-egy épület komplex energiahatékonysági átalakítása – például hőszigetelés, korszerű gépészet, nyílászárók cseréje vagy intelligens vezérlőrendszerek beépítése révén – lényegesen nagyobb energia- és költségmegtakarítást ill. klímavédelmi hatást eredményez, mint önmagában bármely technológiai „ránccfelvarrás”.

A zöld átállás továbbá a városok levegő minőségét is nagyban javíthatja, ami sokszor alul tárgyalt, holott egészségügyi szempontból a legkritikusabb tényezők egyike.

A klímaváltozás hatásainak mérséklése érdekében szintén elengedhetetlen, hogy megfelelő munkakörülményeket biztosítsunk az egyre gyakoribb és hosszabb hőhullámok idején. Ezek az extrém időszakok nemcsak az egészséget terhelik meg, hanem csökkentik a koncentrációs képességet, ezáltal növelik a működési és biztonsági kockázatot is. Emiatt különösen fontos, hogy a színházépület és környezete megfelelő hűtési, szigetelési és párologtatási adottságokkal rendelkezzen. Ebben jelentős segítséget nyújthatnak a természetalapú megoldások, például a zöldtető vagy a külső falakra telepített növényzet.

Előremutató, hogy a Budaörsi Latinovits Színház esetében az energiahatékonysági célkitűzések megvalósítása már az elmúlt években is több jelentős beruházással elindult.

Jelenlegi helyzet és megvalósult fejlesztések

A színház épületegyüttese sajátos módon osztozik a Jókai Mór Művelődési Házzal, ami számos energetikai fejlesztést közös projektként tett lehetővé. A legfontosabb eredmények a következők:

Gázkazán korszerűsítése

A főépületben elvégzett kazáncsere jelentős előrelépést hozott az intézmény hőellátásában. A rendszer hatékonysága megnőtt, a korábbi rendszer szervizigénye pedig érezhetően csökkent. A pontos energiafogyasztás-csökkenés dokumentálható, a kazán évente jelentős mennyiségű energiát takarít meg.

Napelemes rendszerek telepítése

A régi épület déli és nyugati tetőfelületére két külön rendszer került telepítésre. A nyugati oldali napelem éves termelése meghaladta az 57.000 kWh-t, míg a második, újabb egység is már rövid idő alatt több száz kilowattórát termelt. Ez jelentősen csökkenti a villamosenergia-költségeket és növeli az energiafüggetlenséget

Zöld tető és hőszivattyú az új raktárépületben

Az újonnan átadott, díjnyertes tervezésű raktárépület energiahatékonysági szempontból is pozitívnak mondható. Hőszivattyús fűtési-hűtési rendszerrel és kis kiterjedésű zöldtetővel rendelkezik, amely nemcsak a hőterhelést csökkenti, hanem esztétikai és ökológiai előnyöket is hordoz.

LED-es világítás bevezetése

A világítási rendszerek szinte kivétel nélkül LED-technológiára lettek cserélve, beleértve a színpadi világítást is. Ez akár 70%-kal is csökkenthette a szcenika energiaigényét.

Korszerűsített légkeringető rendszer

Az előadótér új szellőző- és keringetőrendszere csendesebb, energiatakarékosabb és komfortosabb működést biztosít.

Nyílászárók állapota

A főépület és a raktárépület nyílászárói korszerűek és jól hőszigeteltek, így azok cseréje jelenleg nem indokolt.

Azokon a területeken, ahol már ezen fejlesztések segítségével sikerült jelentős energiamegtakarítást és fogyasztáscsökkenést elérni, ott ennek megfelelően érdemes a szolgáltatóval kötött szerződési feltételeket a fenntartóval egyeztetve felülvizsgálni.

Ugyanakkor az energetikai működésnek továbbra is vannak kritikus pontjai – ezek közül a legfontosabb az ún. "konténerváros" állapota.

Fejlesztési lehetőségek, kihívások és javaslatok

A színház által használt konténerekből kialakított kiszolgálóegységek – öltözők, irodák, jelmeztár és közösségi terek – energetikai szempontból rendkívül elavultak. A hűtés-fűtés jelenleg légkondicionálókkal történik, a szigetelés gyenge, a levegőcserélés nem megfelelő. Az épületrész hosszú távon nem tartható fenn, a korszerűsítés helyett új épület építése van tervben. Kiemelten fontos, hogy itt már a legfenntarthatóbb megoldások valósuljanak meg a kivitelezésnél, pl. lehetőség szerint hőszivattyús rendszer, szürkevíz-hasznosítással és erős hőszigeteléssel.

Energia- és villamosenergia-audit elvégzése az épületegyüttes egészére, a jelenlegi fogyasztási minták és technológiai állapot objektív felmérése érdekében.

Karbonlábnyom-számítás bevezetése az auditadatokra építve, amely megalapozhatja a hosszú távú CO²-csökkentési célok kijelölését.

Szemléletformáló feliratok és matricák kihelyezése a kapcsolók, nyílászárók mellé, a tudatos használat ösztönzésére.

Vízfogyasztás csökkentése perlátorok felszerelésével a közönség- és kiszolgálóterek csaptelepeire, amely akár 25%-os megtakarítást is eredményezhet.

Automatizált áramtalanítási rendszer kidolgozása a zárást követő időszakra, a felesleges energiafogyasztás elkerülése érdekében.

Zöldfelületi árnyékolás fejlesztése és párasítás, például vadszőlő telepítésével (öntözés biztosításával!) a külső falakra, amely nyáron természetes hűtőhatással jár, és esztétikai értéket is teremt.

A régi épületrészek teljes körű hőszigetelése, az energiahatékonyság további növelésére.

Szürkevíz-hasznosító rendszer előkészítése a jövőbeni épületek – különösen az új szolgáltató blokk – számára.

Akkumulátoros energiatárolás kialakítása a napelemes rendszerek által termelt energiafelesleg későbbi hasznosítása érdekében.

Napelemes rendszerek telepítése az egyéb még ki nem használt tetőfelületekre.

Csatlakozás lehetőségének vizsgálata egy energiaközösséghez, amely közös energiatermelést, tárolást és felhasználást tesz lehetővé a város más intézményeivel együttműködésben.

Az új, energiatakarékos kiszolgálóépület **hőszivattyús fűtéssel és zöldépítészeti megoldásokkal** készülő megvalósítása a jelenlegi konténerváros kiváltására.

Napelemes árnyékparkolók kialakítása a murvás parkoló területén, amelyek nemcsak takarást nyújtanak, hanem kiegészítő energiatermelésre is alkalmasak lehetnek.

Elektromos kisbusz vagy teherautó integrálása a színház mobilitási rendszerébe, amely napközben szállításra, este pedig energiatárolásra és visszatáplálásra használható lenne.

Energiahatékonysági intézkedések összefoglalása

Rövid távon (0–2 év)

- Energia- és villamosenergia-audit elvégzése
- Karbonlábnyom-számítás bevezetése
- Automatizált áramtalanítási rendszer kialakítása
- Perlátorok felszerelése a csaptelepekre
- Szemléletformáló feliratok kihelyezése (kapcsolók, ajtók)
- Külső árnyékoló növényzet telepítése (vadszőlő)

Középtávon (2–5 év)

- Teljes hőszigetelés a nézőtér feletti területen
- A zöldtető bővítése
- Napelemes árnyékparkoló kialakítása a murvás parkoló helyén
- Energiaközösséghez való csatlakozás előkészítése
- Napelemek telepítése a raktárépület és egyéb még elérhető tetőfelületek
- Elektromos jármű (pl. kisbusz) integrálása tárolóként és visszatáplálóként

Hosszú távon (5 év +)

- Szürkevíz-hasznosító rendszer bevezetése
- Konténerváros kiváltása új, korszerű energetikai rendszerű épülettel

Szinergiák az önkormányzati SECAP célkitűzésekkel

ISO 50001 energiagazdálkodási irányítási rendszer: A színház csatlakozása az önkormányzat által már használt rendszerhez biztosítaná a teljesítmény folyamatos monitorozását és optimalizálását.

Épületfelújítási és karbonsemlegesítési program: Az önkormányzat által támogatott korszerűsítési programokhoz való kapcsolódás elősegítheti a stratégiai célok teljesítését.

Napelem program: A városi háztartási méretű kiserőművek telepítésére irányuló támogatási programban való további részvétel csökkentheti a színház energiafüggőségét.

Magyarázó

Mi az ISO 50001?

Az ISO 50001 egy nemzetközi szabvány, amely bármilyen méretű vállalat vagy szervezet számára lehetővé teszi működési folyamataik energetikai teljesítményének módszeres optimalizálását, továbbá támogatja a hatékonyabb energiagazdálkodást. A szabvány keretrendszere kompatibilis az ISO 14001 környezetirányítási szabvánnyal, így az ISO 14001 tanúsítvánnyal rendelkező vállalatok számára nem okoz majd gondot az ISO 50001 követelményeinek a teljesítése.

Miért fontos az ISO 50001?

Az ISO 50001 egyike azon kevés irányítási rendszernek, amely mérhető költség megtakarítást kínál. Nagyobb átláthatóságot tesz lehetővé és megmutatja, hogyan történik az energia felhasználása az értéklánc egyes pontjain. Az ISO 50001 energiairányítási rendszer (EnMS) keretrendszere az energiahatékonyság és a fogyasztás módszeres fejlesztésével javítja a nyereségességet, miközben növeli a vállalat jó hírnevét és környezeti teljesítményét.

Mi az az energiaközösség?

Az energiaközösség olyan jogilag szabályozott helyi együttműködés, amelynek tagjai közösen termelnek, fogyasztanak, tárolnak vagy osztanak meg megújuló energiát – jellemzően napenergiát. Elsődleges célja nem a profitszerzés, hanem a fenntarthatóság, az energiafüggetlenség és a közösségi önrendelkezés erősítése. Magyarországon az energiaközösségek létrehozását a 2023-as energiatörvény-módosítás tette lehetővé, amely megfelel az EU vonatkozó irányelveinek. A rendszer lehetőséget biztosít például a hálózati megosztásra, a szaldó elszámolásra és a közös beruházásokra. Jó példa erre a Mecseki Energiaközösség, ahol civil és önkormányzati szereplők közösen hasznosítják a megújuló energiát.

További információ: <https://tudaster.kozenergia.hu/>

2

Hulladékgazdálkodás és anyaghasználat

Fenntartható hulladékgazdálkodás szerepe a kulturális intézmények működésében

A kulturális intézmények működésük során jelentős mennyiségű és sokféle hulladékot termelnek, amelynek kezelése nemcsak logisztikai, hanem környezeti és etikai kérdés is. A közönség és szakmai partnerek részéről is egyre erősebb elvárás a felelős anyaghasználat és a környezeti terhelés csökkentése. (Alighanem kivétel nélkül ez az első, ami általában a hazai fejekben felmerül, mint környezettudatossági aktivitás...) A körforgásos gondolkodás szerint azonban a hulladékkezelés nem a cső végén kezdődik, hanem már a tervezéskor. A valóban előremutató gyakorlatok nemcsak a szelektálásra, hanem a hulladék keletkezésének megelőzésére – az úgynevezett „cső eleji” megközelítésre – helyezik a hangsúlyt, amely már a tervezési fázisban minimalizálni igyekszik a felesleges anyagfelhasználást.

A hulladékgazdálkodás legnagyobb kihívása továbbra is a nagy tömegű, speciális bontási anyagok kezelése – különösen a használt díszletek és vasanyagok megfelelő újrahasznosítása. Jelenleg nincs kialakított rendszer ezek visszavételére, és a hazai színházi háttérparban sem alakult ki erre működő megoldás. A monopolhelyzetben lévő gyártók és szolgáltatók egy része nem biztosít újrahasználati lehetőséget. Ennek megváltoztatása érdekében hosszú távon érdemes lenne szakmai párbeszédet kezdeményezni, sőt, akár lobbytevékenységet folytatni a szektorban.

A jelmezek és díszletek újrahasználatára azonban számos hazai és nemzetközi jó gyakorlat is van, ezek közül a londoni National Theatre példája különösen inspiráló: a Green Store nevű saját fenntarthatósági központjukban több mint 100 ezer jelmez és csaknem 22 ezer kellék kaphat új életet körforgásos rendszerben.

A Budaörsi Latinovits Színházban is számos kezdeményezés bemutatható, amelyek jó alapot képeznek a jövőbeni fejlesztésekhez.

Jelenlegi helyzet és megvalósult gyakorlatok

Szelektív hulladékgyűjtés már működik a hátsó, kulisszák mögötti kiszolgáló terekben.

A tonerek és festékatronok visszagyűjtését rendszeresen végzik a szolgáltatók együttműködésével.

A szűrtvíz-automaták kihelyezésével lehetővé vált a műanyag palackhasználat csökkentése; a kulacshasználat egyre elterjedtebb a dolgozók körében.

Régi molinók újrahasznosítása révén több kültéri bútor is újrakárpitozásra került, például a szabadtéri közösségi és dohányzóterekben.

Régi díszletek és kellékek belső felhasználása gyakori a hátsó terekben – ezek közösségi használati tárgyként (bútor, dekoráció) új életet kaptak.

Jelmez-, kellék- és eszközbeszerzés során **a second-hand források felkutatása és használata** már eddig is bevett gyakorlat volt, amit érdemes tovább bővíteni.

Más intézményekkel és kézműves műhelyekkel való együttműködés ösztönzése, illetve **az aktív színházközi anyag- és kellékmegosztás**.

Kisebb **alkatrészek, barkácseszközök újrahasználata** (pl. csavarok) már folyik, de egyelőre szűk körben.

A nyomtatott marketing anyagok mennyiségének drasztikus **csökkentése**.

Fejlesztési lehetőségek, kihívások és javaslatok

Közönségterekbe is kiterjesztett szelektív gyűjtés, különös tekintettel a visszaváltható palackokra és italos dobozokra, ezzel csökkentve a fizetős kommunális hulladék szállítási költségét.

További szemléletformáló alkalmak szervezése a stáb számára, ahol az alapvető hulladékcsökkentési és komposztálási ismeretek átadásra kerülnek. (Érdemes egy komposztmestert vagy felelősöket kijelölni. Ebben szakmai segítséget nyújthat a Humusz Szövetség, mint a Zöld Színház Projekt egyik szakmai partnere)

Komposztkeret telepítése a hátsó udvarban, amely rendszeres, szakszerű karbantartás mellett akár látványos szemléletformáló elemként is működhet.

Életciklus analízis bevezetése és az egyszer használatos eszközök kiváltása: pl. mosható sminktörlőkendők és egyéb újrahasználható anyagok tesztelése a fodrásztárban, öltözőkben.

Veszélyes- és az elektronikai hulladékgyűjtés rendszerének fejlesztése: elem- és fénycsőgyűjtő konténerek kihelyezése a szolgáltatók közreműködésével, akik ezt sok esetben díjmentesen biztosítják, illetve gyűjtőedény kihelyezése a kiszolgáló térben az elektronikai hulladék számára.

Fenntarthatósági szempontok beépítése a tervezési folyamatokba: díszlet- és jelmeztervezés megkezdése előtt kötelező rövid egyeztetés a környezettudatos anyaghasználatról, újrahasznosíthatóságról a látványtervezőkkel.

Kapcsolatfelvétel és együttműködés kialakítása a helyi hulladékgazdálkodási szolgáltatóval, az ágazati példák alapján (pl. MNSZ - MÜK).

Papír- és tintafelhasználás csökkentése: digitális jegyrendszer, kétoldalas nyomtatás, digitális szövegolvasók, valamint szóróanyagok optimalizálása. A használt betűtípusok festékigényének felmérése és figyelemfelhívó e-mail zárómondatok ("Kérjük, gondolja meg, mielőtt kinyomtatja ezt az e-mailt.") alkalmazása.

Hulladék- és anyaghasználati fejlesztések összefoglalása

Rövid távon (0–2 év)

Közönségterek szelektív hulladékgyűjtésének bevezetése

Komposztkeret telepítése és működtetése

Veszélyes hulladékgyűjtő konténerek kihelyezése

Mosható sminktörlőkendők tesztelése

Szemléletformáló foglalkozások a munkatársaknak

Papírfelhasználás-csökkentési akciók (pl. nyomtatási szabályzat)

Jelmez- és díszlettervezési folyamatokba beépített környezeti szempontok

Színházközi eszköz- és kellékmegosztási rendszerben való aktív részvétel fenntartása

Középtávon (2–5 év)

Szakmai egyeztetések és lobbitevékenység indítása a színpadelemek multifunkciós rendszerének kialakításáért .

Központi, ágazati downstream stratégia kidolgozásának szorgalmazása

Egyszer használatos eszközök rendszerszintű kiváltása

Hosszú távon (5 év +)

A Theatre Green Book által megadott anyagfelhasználási és hulladékkezelési elveknek való teljes megfelelhetőség

A Theatre Green Book döntési piramisa

A tudatos anyaghasználat lépései

A körforgásos gazdaság alapelve szerint minden alapanyag-felhasználási döntés előtt érdemes végiggondolni: valóban szükség van-e az adott dologra, és ha igen, akkor milyen módon lehet azt a lehető legkisebb környezeti hatással megvalósítani. A következő kérdéssor segít ebben:

1. El tudom hagyni teljesen?

Ha nem feltétlenül szükséges, talán nincs is rá szükség. A legkisebb környezeti terhelés az, ha valami el sem készül.

2. Fel tudok használni valamit a meglévő készletből?

Használati tárgyaink, anyagaink, eszközeink gyakran újrahasználhatók egy kis átalakítással – érdemes először a saját raktárainkban keresni.

3. Elkészíthető újrahasznosított vagy second-hand anyagból?

A használt, mentett, felújított anyagok nemcsak fenntarthatóbbak, hanem gyakran költséghatékonyabbak és egyedibbek is.

4. Ha újat kell használnom: választhatok tudatosan alapanyagokat?

Válassz tartós, etikus forrásból származó, lehetőleg lebomló vagy újrahasznosítható anyagokat – ez is csökkenti a környezeti terhelést.

5. És ha minden kérdésre „nem” a válasz:

Megéri mindezt a bolygó kárára megvalósítani?

**Amennyiben igen, akkor
mehet a beszerzés!**

Fenntartható közlekedés és mobilitás

A kulturális mobilitás ökológiai lábnyoma

A kulturális intézmények működésében a mobilitás, szállítás és közönségforgalom jelentős ökológiai terhelést jelenthet. A közönség rendszeres érkezése, a társulat és vendégművészek utazásai, valamint az anyag- és díszletszállítások összességében nem elhanyagolható mértékű szén-dioxid-kibocsátással járnak. A fenntartható közlekedési megoldások nemcsak a klímacélok eléréséhez járulnak hozzá, hanem ösztönözhetik a közönség és a munkatársak környezettudatos életmódját is.

A közlekedés zöldítése tehát nem pusztán logisztikai, hanem szemléletformáló és közösségépítő eszköz is lehet. Egyre több kulturális szereplő ismeri fel, hogy közlekedési rendszerének átalakítása hosszú távon működési előnyt, társadalmi elismerést és valós emissziócsökkentést eredményezhet.

Fejlesztési irányok és lehetőségek

A munkatársak mobilitási gyakorlatának felmérése

A színház már jelenleg is támogatja a tömegközlekedési bérletek vásárlását a munkatársak számára. Emellett egy rövid de átfogó felmérés mindenképp segítené a stratégia hosszútávú megvalósítását, a közösségbevonást, és a párbeszéd elindítását a témában.

Kedvezményprogram a helyi közlekedési cégekkel

Érdemes kezdeményezni együttműködést a városi közlekedési vállalattal, amelynek keretében a színházba érkező közönség kedvezményes jegyet válthatna, ha igazolja, hogy előadásra érkezik. Ugyanez vonatkozhatna a színházi dolgozók bérletvásárlására is. Ez a megoldás egyszerre ösztönözné a tömegközlekedést és csökkentené a közúti forgalmat a városban.

Kerékpárosbarát infrastruktúra fejlesztése

A színház környezetében célszerű lenne kerékpártárolók elhelyezése, amelyek biztosítják a látogatók és a munkatársak számára a biztonságos biciklitárolást.

Karbonsemleges utazások támogatása vendégművészek számára

A vendégművészek utazásait lehetőség szerint érdemes alacsony kibocsátású megoldásokkal (pl. vonat, carpooling, elektromos jármű) szervezni. Hosszabb távon a kibocsátások kompenzálása is beépülhet a rendszerbe, például karbonkrediteken vagy faültetési programokon keresztül.

Zöld logisztika és szállítmányozás

A díszletek, kellékek és egyéb szállítmányok mozgatásához javasolt olyan fuvarozókkal dolgozni, akik energiahatékony vagy alternatív hajtású járműparkkal rendelkeznek. Fontos lenne a logisztikai útvonalak optimalizálása is, hogy a lehető legkevesebb utat kelljen megtenni ugyanazon szállítási feladat elvégzéséhez.

Mobilitási fejlesztések összefoglalása

Rövid távon (0–2 év)

Tárgyalások kezdeményezése a helyi közlekedési cégekkel kölcsönös kedvezményprogramról

Plusz kerékpártárolók kihelyezése a színház közvetlen közelében

Belső iránymutatás kialakítása a vendégművészek utazásainak zöldebb módjairól

Színházi dolgozók körében belső kampány a közösségi közlekedés előnyeiről

Munkatársak számára közös kerékpáros vagy carpooling platform indítása

Középtávon (2–5 év)

Elektromos vagy alacsony kibocsátású járműveket használó szállítmányozó partnerek bevonása

Utazási kompenzációs mechanizmus kialakítása (pl. közösségi közlekedési támogatás)

Hosszú távon (5 év +)

Elektromos színházi jármű beszerzése (pl. kisbusz díszletszállításra vagy művészek utaztatására)

Saját töltőpont kialakítása a színház parkolójában

Minta kérdőív a színház munkatársainak közlekedési szokásairól

Cél: felmérni a dolgozók jelenlegi mobilitási gyakorlatát, és feltárni a zöld közlekedés ösztönzésének lehetőségeit.

1. Átlagosan hány alkalommal jársz be személyesen a színházba hetente?

- 1–2 alkalom
- 3–4 alkalom
- 5 vagy több alkalom

2. Milyen közlekedési eszközt használsz leggyakrabban a bejárásra?

- Személyautó (egyedül)
- Személyautó (többen, carpooling)
- Tömegközlekedés (busz, HÉV, villamos)
- Kerékpár / roller
- Gyalog
- Elektromos jármű
- Egyéb: _____

3. Mi a fő oka annak, hogy ezt az eszközt választod?

- Gyorsaság
- Kényelem
- Megszokás
- Környezetvédelem
- Költséghatékonyság
- Egyéb: _____

4. Használna-e kerékpárt, ha lenne biztonságos és fedett tárolási lehetőség a színház közelében?

- Igen
- Nem
- Már most is használlok

5. Részt vennél-e belső carpooling (autómegosztó) rendszerben?

- Igen, rendszeresen
- Alkalmanként
- Nem

6. Mit gondolsz a következő lehetőségekről?

(Értékelj 1-5-ig, ahol 1 = nem érdekel, 5 = nagyon hasznos)

- Zöld bérlet kedvezmény dolgozóknak:
- Ingyenes kerékpáros szerviznap évente:
- Vendégművészek zöld utazásának támogatása:
- Saját színházi e-kisbusz / közös használatú jármű:

+ nyitott kérdés: Van bármilyen ötleted vagy igényed a fenntartható közlekedés fejlesztésére a színházban?

4

Fenntartható beszerzési irányelvek

A beszerzés mint láthatatlan, de kulcsfontosságú eszköz a fenntarthatóság szolgálatában

A beszerzési döntések – legyen szó tisztítószerokről, jelmezekről, büfékínálatról vagy irodai papírról – mindennapi, gyakran láthatatlan cselekvések. Ugyanakkor ezek összességében hatalmas ökológiai és társadalmi hatást hordoznak. Csak a globális mezőgazdaság, különösen a hús- és tejtermékágazat már önmagában a világ karbonlábnyomának jelentős részéért felel. Mindezt súlyosbítja, hogy a jelenleg megtermelt élelmiszerek mintegy harmada nem jut el a fogyasztóig, vagyis már a termelés pillanatában hulladékként végzi – ez súlyos pazarlás az erőforrásokkal, földdel, vízzel, energiával szemben, nem beszélve a biodiverzitást ért veszteségekről.

A „zöld közbeszerzés” célja, hogy a vásárlások és beszállítói döntések ne csak gazdasági, hanem környezeti és társadalmi szempontokat is figyelembe vegyenek.

Jelenlegi helyzet és kapcsolódó lehetőségek

A fenntartható beszerzési irányelvek bevezetése a Budaörsi Latinovits Színház számára részben már elindult, de számos továbblépési lehetőség kínálkozik. A Jókai Mór Művelődési Házzal való közös infrastruktúra-használat miatt több területen célszerű a beszerzési folyamatokat összehangolni és összevonni.

Fejlesztési lehetőségek, célzott javaslatok

Helyi, etikus és környezetbarát forrásból származó termékek előnyben részesítése és a zöld közbeszerzés lehetőségeinek kihasználása

A SECAP-ban foglalt célokkal összhangban a színház az önkormányzati beszerzési elvekhez igazodva zöldített eszközöket és szolgáltatásokat szerezhetne be, például energiatakarékos eszközöket, tanúsított környezetbarát termékeket a mindennapi működés során. Ez vonatkozik a papírtermékekre, tisztítószerekre, kellékekre és akár irodaszerekre is.

Zöld takarítószer, festékek, textíliák használata

Olyan termékek beszerzése ajánlott, amelyek nem tartalmaznak egészségre ártalmas, ill. környezetszennyező összetevőket. Érdemes hosszú távon kialakítani egy belső, fenntarthatósági szempontokat figyelembe vevő preferált terméklistát.

Költséghatékony, környezetbarát tisztítószer tesztelése, lehetőségekhez mérten

pl. mosószóda, trisó, nátrium-perkarbonát, ecet, szódabikarbóna – természetesen a jelmeztárral szoros együttműködésben. Ezek kiválthatják az erősen környezetszennyező, ipari mosószereket. (A speciális textil anyagok természetesen külön vizsgálat tárgyát képezik!)

Smink- és szépségápolási eszközök környezeti felülvizsgálata

Fontos cél lehet olyan alternatívák keresése, amelyek kisebb egészségügyi és ökológiai kockázattal járnak, ugyanakkor költségkereten belül maradnak.

Fenntartható büfé

A helyi termelők támogatása, vegetáriánus és vegán opciók biztosítása, valamint a csomagolásmentes vagy újrahasznosított csomagolóanyagokat használó szolgáltatók előnyben részesítése fontos lépés lehet a zöld jövő felé.

Húsmentes hétfő bevezetése

kampány és közösségi esemény formájában is megvalósítható, évente legalább egy szemléletformáló alkalommal kísérve.

Étkezési hulladékcsökkentési program indítása

tájékoztató, maradékezelés (komposztálással kombinálva a növényi hulladékoknál).

Fenntartható beszerzés összefoglaló intézkedések

Rövid távon (0–2 év)

Zöld tisztítószer és alacsony terhelésű alternatív vegyszerek tesztelése

Egyeztetés a Jókai Mór Művelődési Házzal közös, fenntartható beszerzési stratégiáról

Sminkeszközök és higiéniai termékek felülvizsgálata

Évente legalább egy szemléletformáló alkalom (pl. húsmentes hétfő kampány)

Ételpazarlás csökkentését célzó belső kampány elindítása

Középtávon (2–5 év)

Preferált, környezetbarát szállítói lista kialakítása

Zöld vendéglátási protokoll bevezetése és fenntartható catering-partnerek előnyben részesítése

Közös zöld közbeszerzési modell kialakítása az önkormányzat (SECAP) irányelvei mentén
Környezetbarát textíliák és alapanyagok fokozott beemelése a díszlet- és jelmeztervezésbe
Intézményi zöld beszerzési irányelvek és belső szabályzat kidolgozása

Hosszú távon (5 év +)

Teljes átállás az újrahasznosított vagy tanúsított fenntartható termékek használatára
Ágazati szintű együttműködések és tapasztalattmegosztás más kulturális intézményekkel

5

Kommunikáció, közösségi és szemléletformáló programok

A szemléletformálás és társadalmi beágyazottság szerepe a kulturális fenntarthatóságban

A fenntarthatóság nemcsak technológiai vagy gazdasági kérdés, hanem alapvetően társadalmi, kulturális és szemléleti kihívás is. A közösségek, intézmények és szervezetek akkor tudnak valódi változást generálni, ha értékrendszerük és gyakorlatuk összhangban van. A színház különleges helyzetben van: nemcsak művészi eszközökkel képes hatást gyakorolni a társadalmi diskurzusokra, de mint munkahely, közösségi tér és közintézmény is aktív szereplője lehet a társadalmi igazságosság, és a fenntartható jövő alakításának.

Az olyan ritkábban tárgyalt fogalmak, mint a biodiverzitás megőrzése például nem „csupán” ökológiai kérdés, hanem az emberiség hosszú távú fennmaradásának egyik alapfeltétele. A beporzók, az élőhelyek és a városi ökoszisztémák fenntartása közvetlen hatással van ételmisszerellátásunkra, egészségünkre és klímavédelmi esélyeinkre is. A kertészkedés, vagy a növényzettel borított, zöld, élő környezetben eltöltött idő, tudományosan is bizonyítottan rendkívül pozitív hatással van mind a fizikális, mind a mentális egészségre. Épp ezért is van különös jelentősége annak, hogy kulturális terek – mint amilyen a színház is – értéket közvetítsenek e témában, és példát mutassanak.

Ugyanígy kiemelten fontos a munkavállalói jóllét és az egészségtudatosság is, melynek képviselete, alapvetés kell, hogy legyen. Ennek az etikai kódex kidolgozásától és betartásától a mentális és fizikai egészségen keresztül, a jól működő visszajelző csatornáktól a panaszkezelésig mind fontos és egységes része. Így ebben is kiemelten fontos a párbeszéd, a szemléletformálás, a képzési-, és továbbképzési lehetőségek biztosítása, vagy a jó példák implementálása az üzleti szférából.

Ezen felül pedig, egyetlen zöld kezdeményezés vagy stratégia sem lesz hatékony, és hosszútávú hatású, ha a terveket és sikeret nem osztjuk meg, nem tudatosítjuk, mind a belső, mind a külső közönséggel. Tehát elengedhetetlenek, hogy fenntarthatósággal kapcsolatos tartalmak és projektek szerves részeivé váljanak a Budaörsi Latinovits Színház kommunikációjának, minden területen.

Jelenlegi kezdeményezések és példamutató gyakorlatok

„**Hozod-viszed turi**” belső csereprogram már bevezetés alatt van az úgy nevezett régi kellékfaluban – ez nemcsak a körforgásos gondolkodást népszerűsíti, hanem közösségformáló ereje is van.

Fenntarthatósági képzések és workshopok megtartásra kerültek 2025 februárjában a színházi munkatársak számára – javasolt ezek rendszeressé tétele, minimum évente egy alkalommal.

A beépített akadálymentesítési gyakorlatok – beleértve a honlapot és az intézményi kommunikációt – összhangban állnak a vonatkozó törvényi előírásokkal.

Minőségi Social media jelenlét és digitális kijelzők használata az edukáció szolgálatában: időszakos vetítések, infografikák megosztása már technikailag előkészített.

Fejlesztési lehetőségek – szemléletformálás, közösségi bevonás és társadalmi felelősségvállalás

Zöld kommunikáció és jelenlét

Kommunikációs stratégia lefektetése

a honlapon külön menüpont biztosítása a zöld híreknek, (pl. a SZÍNHÁZI NEVELÉS gomb után).

Zöld nagykövet kinevezése

a társulat vagy a munkatársak köréből, aki koordinálja és kommunikálja a fenntarthatósági kezdeményezéseket.

Havi egy fenntarthatósághoz kapcsolódó poszt

a színház hivatalos felületein (weboldal, Facebook, Instagram) – ez lehet egy program, hír, háttérinformáció vagy edukatív anyag.

Digitális kijelzők használata a bejáratnál:

vetíthetők szemléletformáló infografikák, a Zöld Színház Projekt partnereitől (pl. Felelős Gasztrohós, Zöldövezet Társulás) származó vizuális anyagok.

Reprezentációs anyagokba való beépítés:

a színház működő zöld programjait érdemes bemutatni minden külföldi meghívás, fesztivál vagy turnéanyag esetében – ezzel is emelve a színház nemzetközi renoméját.

Ökotudatos keresőmotorok

használatának bevezetése (Ecosia).

Természetközeli és biodiverzitást támogató elemek

Madáretetők, rovarhotelek és ragadozómadár-sziluettek

kihelyezése az épület köré és az üvegfelületekre.

Méhkaptárak létesítésének vizsgálata

a tetőn, a londoni National Theatre jó példája alapján, ahol a színház saját mézét is árúsítja.

Zöldfelület fejlesztés:

kis biodiverzitás-zónák, árnyékoló növényzet, esővízgyűjtés bevezetése a SECAP céljaival összhangban.

Magaságysok telepítése

a raktárépület zöldtetőjén, melyek nemcsak mikroklíma-hatással bírnak, de közösségi bevonással is megvalósíthatók.

Társadalmi érzékenyítés és inkluzivitás

Jegyár-differenciálás, ingyenes programok

alacsony jövedelmű vagy hátrányos helyzetű csoportok számára.

Akadálymentes színházlátogatás biztosítása

hallássérültek számára jeltolmács bevonásával.

Szociális érzékenyítő programokban való részvétel, együttműködés civil szervezetekkel

(pl. a gyermekétkeztetés vagy a menstruációs szegénység tematizálásában).

Közösségi kapcsolatok, társadalmi párbeszéd

Programok a helyi idők otthonával, szociális intézményekkel –

pl. színpadbejárás, jelmezjavító workshop, közös alkotói programok.

Tematikus kiállítások és közönségtalálkozók

fenntarthatósági, társadalmi igazságossági és jövőorientált témákban – a Jókai Mór Művelődési Házzal együttműködésben.

Faültetések, közös túrák, szemétszedés, mentális egészséget támogató programokon való részvétel:

rendszeres csapatépítő zöld programok civil szervezetekkel, (pl. a 10 Millió Fa vagy a Jane Goodall Egyesülettel).

Művészi tartalommal közvetített társadalmi ügyek

Fenntarthatóságról, klímaszorongásról, társadalmi egyenlőtlenségekről szóló előadások

Középiskolai és egyetemi partnerségek

edukációs workshopok, beavató programok, társulati nyílt napok

Aktív együttműködés kortárs társulatokkal, művészekkel és alkotókkal, akik fenntarthatósági és társadalmi témákkal dolgoznak.

Egészségtudatosság növelés

Sportolás, aktív testmozgást elősegítő programok, támogatás kialakítása.

Óránként ún. **“Exercise Snack” bevezetése** az ülőmunkát végző munkatársak között

Dohányzásról való leszokást segítő programok

Közösségi és szemléletformáló intézkedések összefoglalása

Rövid távon (0–2 év)

Zöld nagykövet kijelölése

Havi fenntarthatósági hír / poszt a hivatalos felületeken

Digitális kijelzők használata edukatív célokra

Fenntarthatósági szemléletformáló workshopok évente legalább egyszer

Faültetések, csapatépítő szemétszedések a társulattal

Madáretető és szilvettek kihelyezése

Ingyenes vagy kedvezményes programok hátrányos helyzetű közönség számára

Egészséges életmódot segítő rendszeres programok

Tematikus előadások és közönségtalálkozók rendszeresítése

Társadalmi programok a helyi idősek otthonával, szociális partnerekkel

Ökotudatos keresőmotorok használatának bevezetése (Ecosia).

Középtávon (2–5 év)

Méhkaptárak telepítésének előkészítése (pl. szakértő bevonásával)

Fenntarthatóság integrálása az előadásokba és művészi programokba

Hosszú távon (5 év+)

Zöld színházi arculat tudatos építése a nemzetközi térben

Rendszerszintű együttműködés országos és nemzetközi zöld kulturális hálózatokkal

6

Monitoring és értékelés

A fenntarthatósági törekvések láthatóvá és mérhetővé tétele

A fenntarthatóság nem cél, hanem folyamat – és mint ilyen, rendszeres reflexiót, mérést és visszacsatolást igényel. A legjobb szándékok és elindított programok is hatásukat veszíthetik, ha nem követik őket átlátható mérőszámok, értékelési ciklusok és fejlesztési lehetőségek. A színház fenntarthatósági stratégiájának részeként ezért kulcsfontosságú a monitoring és az értékelés beépítése a szervezeti működésbe.

A mérés nemcsak eredmények rögzítését, hanem fejlődési irányok kijelölését is lehetővé teszi. Általa válik világossá, hogy mely kezdeményezések váltak be, hol szükséges korrekció, és milyen új célokat érdemes kitűzni. Egy jól működő értékelési rendszer nemcsak az elszámoltathatóságot, de a tanulási folyamatot is támogatja – minden érintett számára.

Gyakorlati lépések és eszközök

Fenntarthatósági mutatók meghatározása:

Az egyes stratégiai területekhez (energiafogyasztás, hulladékcsökkentés, közösségi bevonás stb.) kapcsolódó konkrét, mérhető indikátorok kijelölése – pl. LED világítótestek aránya, szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége, társadalmi partnerségek száma stb.

Éves fenntarthatósági jelentés készítése,

amely összefoglalja a megvalósult fejlesztéseket, kihívásokat, tanulságokat és a következő időszak céljait. Ez lehet egy rövidebb, könnyen értelmezhető vizuális dokumentum, amely a partnerek és a közönség számára is elérhető.

A stratégia felülvizsgálata

évente legalább egyszer, érintetti egyeztetéssel. A fenntarthatósági felelős vagy munkacsoport feladata lehet a célok aktualizálása, új javaslatok beemelése és a kapcsolódó eredmények értékelése.

Részvétel külső auditokban,

minősítési folyamatokban (pl. önkormányzati zöld programok) – ezek új szempontokat hozhatnak be a belső gyakorlatba is.

Monitoring és értékelés – összefoglalva

Indikátorok:

világos, mérhető fenntarthatósági mutatók minden stratégiai területen

Éves jelentés:

könnyen érthető, átlátható beszámoló a megvalósult eredményekről

Folyamatos felülvizsgálat:

évente újraértékelni a célokat, aktualizálni az irányokat

Érintetti bevonás:

munkatársak, partnerek, közönség véleményének meghallgatása

Külső visszajelzés:

auditok, minősítések, pályázati értékelések beemelése

Zárszó

A Budaörsi Latinovits Színház fenntarthatósági stratégiája nem csupán egy dokumentum, hanem egy közösen megalkotott, folyamatosan fejlődő keretrendszer, amely a jövő iránti felelősségvállalást helyezi működése középpontjába. E stratégia célja, hogy az intézmény ne csak reagáljon a globális kihívásokra, hanem proaktívan alakítsa is azokat – közösségként, alkotóhelyként, kulturális hivatásként.

Az itt megfogalmazott elvek és kezdeményezések egy jól meghatározott kiindulópontot jelentenek. A siker azon múlik, hogy mennyire válik mindez valódi, élő gyakorlattá a színház mindennapi működésében. A fenntarthatóság útja nem rövid, de annál jelentősebb. És minden tett, minden döntés közelebb visz a célhoz – egy igazságosabb, zöldebb, élhetőbb jövőhöz.

2025 április